

Piękno zimowego krajobrazu Lasów Janowskich „Drzewo – pomnik przyrody”

*Monika Straub, PSP III im. Bohaterów Westerplatte w Stalowej Woli
województwo podkarpackie*

Łązek Garncarski – Zagroda Garncarska

Wstęp:

Lasy Janowskie są obszarem o nieprzeciętnych walorach przyrodniczych, położonym na terenie Nadleśnictwa Janów Lubelski. Cały kompleks lasów został uznany za „Park Krajobrazowy Lasy Janowskie”. Tereny te warto odwiedzać nie tylko latem, ale także zimą, kiedy to przyroda okryta jest bajecznym, śnieżnobiałym puchem, a zwiedzający może poczuć się niczym bohater „Opowieści z Narnii”.

Na szczególną uwagę zasługuje zachodnia część Lasów Janowskich, gdzie położony jest rezerwat wodno-torfowiskowy „IMIELITY ŁUG”. Ochronie podlegają tutaj lasy o naturalnym charakterze i dużych walorach przyrodniczych, między innymi: grądy, łągi jesionowo-olszowe oraz bory sosnowe z fragmentami naturalnych drzewostanów puszczańskich. Na zwiedzanie tutejszych terenów leśnych warto poświęcić cały dzień, odwiedzając po drodze pracownię garncarską w Łątku Garncarskim, gdzie można posmakować wiejskiego chleba ze smalcem i kompotu z suszu.

Cele :

- Wskazanie na mapie położenia Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie
- Poznanie podstawowych zasad zachowywania się na terenach chronionych
- Poznanie piękna i wartości regionalnego krajobrazu
- Poznanie i rozróżnianie pojęć: dendrologia, pomnik przyrody, park krajobrazowy
- Wskazanie kryteriów wymaganych przy tworzeniu pomników przyrody
- Rozpoznawanie drzew pomnikowych na trasie kuligu
- Dostrzeganie różnicy pomiędzy warstwowością lasu, w różnych porach roku
- Kształtowanie cech dobrego obserwatora
- Rozpoznawanie podstawowych gatunków drzew po wyglądzie kory
- Dostrzeganie potrzeby dokarmiania zwierząt w czasie zimy
- Rozwijanie zainteresowań przyrodniczych
- Rozwijanie warsztatu plastycznego
- Samodzielne korzystanie z dostępnych źródeł informacji
- Pogłębienie wrażliwości estetycznych
- Aktywna praca w zespole
- Uświadamianie związku dziedzictwa kulturowego z dziedzictwem przyrodniczym regionu

Metody: pogadanka, obserwacja, analiza, burza mózgów, gra dydaktyczna, zabawa, twórcze działanie plastyczne

Środki dydaktyczne:

- „Formy ochrony przyrody w Polsce” – materiał edukacyjny Polskiego Klubu Ekologicznego
- Mapa fizyczna i krajobrazowa Polski
- Mapa nadleśnictwa Janów Lubelski
- Przewodnik po powiecie stalowowolskim
- Zdjęcia paśników, lizawek, karmników dla ptaków
- Szary papier, brystol, kredki, flamastry, farby, i inne materiały plastyczne
- Aparat fotograficzny, kompas
- Atlas polskich drzew
- Zgromadzone informacje dotyczące form dokarmiania zwierzyny leśnej

Przebieg zajęć:

Ze względu na porę roku (zima) zajęcia zostały rozłożone na trzy części:

I Teoretyczne przygotowanie uczniów do zajęć (jedna jednostka lekcyjna), które ma na celu przypomnienie i utwalenie wiadomości dotyczących form ochrony przyrody w Polsce (wykorzystano broszurę edukacyjną wydaną przez Polski Klub Ekologiczny). Na lekcji tej przeprowadzono również krótką pogadankę na temat: Czy powinno się dokarmiać zwierzęta leśne w czasie trudnych warunków atmosferycznych (wykorzystano zdjęcia paśników, lizawek, karmników dla ptaków)?

Pogadanka ta zostanie dokończona na zajęciach terenowych, kiedy to mały obserwator sam oceni, czy łatwo jest wydobyć pożywienie spod grubej warstwy śniegu. Uczniowie uczą się rozpoznawać podstawowe gatunki drzew, które można spotkać na terenie Lasów Janowskich, na podstawie wyglądu kory (wykorzystanie atlasów drzew polskich). Teoretyczne planowanie kuligu: uświadomienie uczniom, jak należy ubrać się na zajęcia terenowe.

II Zajęcia terenowe – zaplanowane na ok. 5 godzin wraz z dojazdem.

- Dojazd na miejsce autobusem szkolnym (ok. 45 minut).
- Zakwaterowanie z zagrodzie garncarskiej w Łążku Garncarskim.
- Wyjaśnienie uczniom, jaki jest cel zajęć i jak należy zachowywać się podczas kuligu, na co mają zwrócić największą uwagę podczas obserwacji lasu.
- Przypomnienie kryteriów wymaganych przy tworzeniu pomników przyrody.
- Losowanie par, w których uczniowie będą wybierać drzewo, które mogłoby zostać pomnikiem przyrody, i wykonać pracę plastyczną (cz. III) na podstawie jego obserwacji.
- Krótkie omówienie zasad bezpieczeństwa.
- Przebycie trasy kuligu: obserwowanie i podziwianie piękna krajobrazu w scenerii zimowej, dostrzeganie różnic w budowie warstwowej lasu w różnych porach roku, dostrzeganie drzew, które mogłyby być określane mianem pomników przyrody, rozpoznawanie prostych gatunków drzew na podstawie wyglądu kory.
- Krótki postój – wykorzystano zabawę „Łosie” zaproponowaną przez panią Wandę Silezin w poradniku „Jak przeprowadzić lekcje w terenie”, dokończenie pogadanki: Czy powinno dokarmiać się zwierzęta leśne w czasie trudnych warunków zimowych? (uczniowie próbują wydobyć spod warstwy śniegu krzewinki, oceniają, czy jest to łatwe, czy trudne). Podsumowanie pogadanki poprzez głosowanie.

- Wykonanie zdjęć najciekawszych drzew.
- Powrót do zagrody garncarskiej – rozmowa z gospodarzem na temat wykonania wyrobów garncarskich, oglądanie wystawy, degustacja wiejskiego smalcu ze skwarkami i kompotu z suszonych owoców.
- Krótkie podsumowanie kuligu i powrót.

III Podsumowanie kuligu ma miejsce w szkole na lekcji przyrody następnego dnia.

Uczniowie w ustalonych podczas zajęć terenowych parach wykonują dowolną metodą plastyczną na szarym papierze „Drzewo – pomnik przyrody” w scenerii zimowej. Następnie ma miejsce prezentacja wykonanych prac (galeria na sznurku) oraz ich ocenienie. Uczniowie, którzy z powodu choroby nie mogli uczestniczyć w kuligu, podobne prace wykonują samodzielnie w domu.

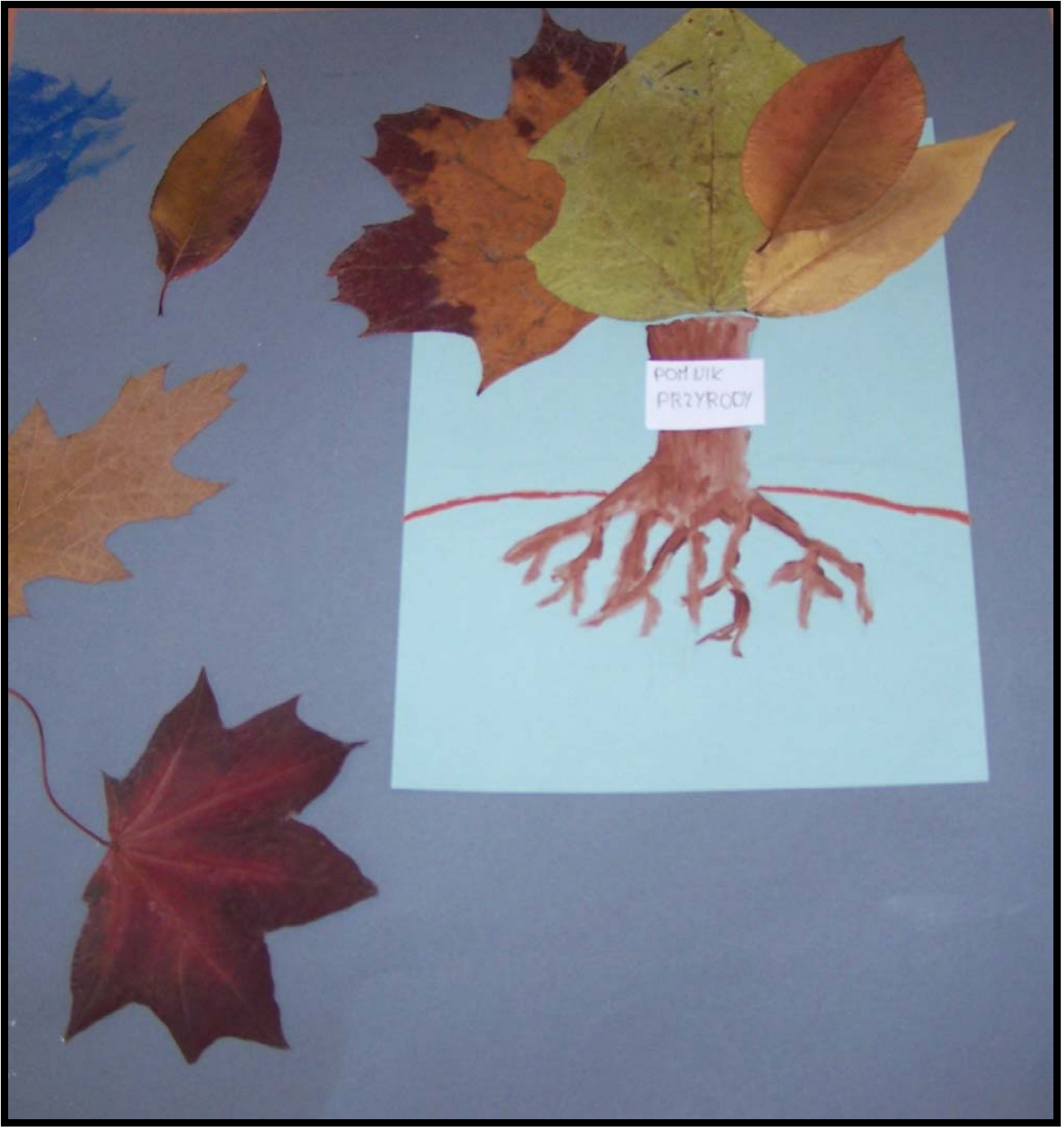
*...ciągną, ciągną sanie, tylko Janosika brak...
Kulig na łonie przyrody Lasów Janowskich*

Efekty pracy uczniów:

Pinniti Rayroby
Ceras: EDEK

Pomnik
przyrody

Bomnik Peregroy

DĄB BARTEK

ROMNIK
PRZYRODY

